

Vem rycker ut för regionernas kultur?

KULTURDEBATT Var är nu alla de som protesterade mot nedskärningar i stödet till kulturtidskrifter? När samma 15 miljoner i stället ska tas från den regionala kulturen är Stockholms kulturetablissemang tyst, skriver museichefen Pontus Ljungberg.

Nyligen skulle kulturbudgeten av någon anledning skäras ned med 15 miljoner kronor. Dessa miljoner skulle tas från anslaget till kulturtidskrifterna. Ett anslag på 19 miljoner skulle bantas till 4! Det dröjde dock inte länge förrän hela Stockholms kulturetablissemang kom till undsättning och vips så räddades anslaget. Det var säkert bra. Men i stället ska nu de 15 miljonerna tas från den regionala kulturen. Vad händer då? Alldeles knäpptyst, samma kulturmänniskor som nyss gick hen ur huse, slog sig till ro under granen. Utanför Stockholm existerar i deras ögon uppenbarligen ingen kultur värd att kämpa för.

Tänk om vi som dagligen, ute i Sveriges alla regioner, ser till att vi lever upp till de kulturpolitiska målen om geografisk spridning av kultur och sliter med att få våra verksamheter att gå ihop,

fick detta enorma stöd av det så kallade kulturetablissemanget. Men att plocka bort 15 miljoner från den regionala kulturen tycks vara helt i sin ordning.

Jag ansvarar för Ljungbergsmuseet, som officiellt är Kronobergs läns bildkonstmuseum med fem heltidsanställda och ligger i mörkaste Småland. Vi har en budget på under 4 miljoner kronor och ett statligt anslag på

endast 100 000 kronor. Vi ansvarar för länets konstpedagogik och har under de senaste 15 åren lyckats hålla en mycket hög utställningsstandard (kolla gärna på www.ljungbergsmuseet.se). Detta utan gehör från Kulturrådet, som domineras av huvudstadstänkande kulturbyråkrater med dålig uppfattning om landets geografi. Och så är det nog för de flesta små institutioner, som kämpar och bidrar till att det finns en väldigt levande kultur även utanför storstadsområdena. Tänk vilka möjligheter en extra miljon skulle innebära!

PONTUS LJUNGBERG

kulturdebatt@svd.se

Pontus Ljungberg är chef för Ljungbergsmuseet i Ljungby.

FOTO: LJUNGBERGMUSEET

Rapace till Göteborgs festival

Noomi Rapace ska leverera stjärnglans till årets upplaga av Göteborgs filmfestival, som invigs om snart två veckor. – Kul att ha henne på hemmaplan igen, säger festivalens operativa chef Mirja Wester.

Rapace kommer för att presentera sin senaste film, amerikanska "The drop", där hon spelar mot bland andra Tom Hardy och James Gandolfini.

– Det ska bli kul att få återse henne nu när hon är mer en

världsstjärna, säger Mirja Wester efter det att årets festivalprogram presenterats vid en presskonferens i Göteborg på onsdagen.

Noomi Rapace lär dock få dela festivalens strålkastarljus med hederspristagaren Liv Ullmann.

– Liv Ullmann kommer hit och blir hyllad av oss för sitt livsverk, för den fantastiska skådespelerska hon är, men även regissör. Hon kommer att visa sin senaste film här, "Miss Julie".

Annars står Japan i fokus på årets festival. Regissören Naomi

Kawase sitter i juryn för Ingmar Bergmans debutantpris och kommer till Göteborg.

Festivalen invigs dock med världspremiären av den danska filmen "Key house mirror" av Michael Noer, där Sven Wollter och Ghita Nørby spelar mot varandra.

– En otroligt berörande film om kärlek och åldrande. Något som sällan får plats på film, säger Mirja Wester.

Ett festivalinslag som fått mycket uppmärksamhet på förhand är Filip Hammars och Fredrik Wikingssons första långfilm, "Trevligt folk", som får världspremiär i Göteborg den 24 januari. Filmen, som regisserats av Karin af Klintberg och Anders Helgesson, skildrar det uppmärksammade somaliska bandylandslaget och deras väg från träningsplanen i Borlänge till VM i Sibirien förra året.

– Jag tror att "Filip och Fredrik"-filmen kommer att skapa mycket uppmärksamhet. Det är en riktigt feelgood-film om integration, säger Mirja Wester.

JOHANNES CLERIS/TT

Noomi Rapace och Tom Hardy i "The Drop". FOTO: BARRY WETCHER/AP

KRÖNIKA

SAM SUNDBERG

Den mordiska monokulturalismen

När jag nås av nyheten om terrorattentatet mot den franska satirtidningen Charlie Hebdo gör jag som alltid vid större nyhetshändelser: jag kollar Twitter. Den första reaktionen jag läser i mitt flöde kommer från en man som på sin profilbild står vid en pool och stoltserar med feta solbrillor, Ralph Lauren-piké, backslickfrisyr och ett brett flin. "Det här är resultatet av det mångkulturella samhället", skriver han.

Det är inget konstigt att vi alla i stundens hetta ryggmärgstolkar händelser utifrån våra egna begränsade horisonter av förkunskap, förförståelse och fördomar. I objektiv mening kan ett terrordåd mätas i antal döda och skadade, men våra subjektiva reaktioner beror på annat, inte minst vår närhet till det inträffade, geografiskt, men också kulturellt och emotionellt.

När terrorister genomför ett massmord på journalister och tecknare i en europeisk storstad skakas vi på ett annat sätt än när en militant grupp i Irak än en gång dödar ett dussin oskyldiga med en bilbomb som svar på ett tidigare terrordåd utfört av en annan religiös falang. Det där rynkar vi bekymrat pannan åt, men det är så långt ifrån vår vardag att vi utan större besvär skjuter det ifrån oss.

Attacken i Paris, däremot, är en attack mot människor som många av oss känner en närhet till. För oss som skriver är det dessutom en attack mot våra kollegor och vår profession.

Men inte bara offren har betydelse för hur vi mäter ett terrordåd. Även förövarna och deras motiv är centrala för vår förståelse. Med en viss typ av glasögon på kan man tolka attacken som ett resultat av det mångkulturella samhället. Jag vill dock mena att det är ett vidunderligt missförstånd.

Det som gör dådet särskilt fasansfullt är i slutändan inte att det är journalister eller fransmän som drabbats, utan att dådet är ett massmord direkt riktat mot det fria ordet. Det är, av gärningsmännens uttalanden på brottsplatsen att döma, inte ett resultat av mångkultur utan motsatsen, en konsekvens av fanatisk monokulturalism, en benhård ovilja att acceptera andra kulturer och andra sätt att se på världen än det egna.

Den extremistiska monokulturalismen vill utplåna det avvikande, oavsett om den företräds av religiösa fundamentalister, kommunister eller nationalister. För alla dessa, som för krig mot de icke rättrogna, är det fria ordet ett hot. Därför möter monokulturalisterna ord med våld; Molotovbomber mot moskéer, automatgevär mot tidningsredaktioner.

I en genomglobaliserad värld där avstånden krymper, de kulturella skiljelinjerna upplöses och vi alla, minut för minut, blir allt mer sammanlänkade med varandra, är det direkt irrationellt att tro att mångkultur är hotet. Vi har inget annat val än att acceptera folk som sprider märkliga religiösa irrläror, folk som gör narr av dessa och ja, till och med folk med backslickfrisyr som häver ur sig ogenomtänkta saker på Twitter. Ty alternativet till mångkulturella, toleranta samhällen som håller det fria ordet högt är inte religiös eller nationalistisk renhet. Det är ett evigt, världsomspännande inbördeskrig.

Sam Sundberg är kritiker och krönikör i SvD. kulturdebatt@svd.se